

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobců: **a) Ch. A., b) Ch. D.**, zastoupen matkou, žalobkyní ad a), jako zákonnou zástupkyní, oba státní příslušnost Ukrajina, zastoupených Mgr. Vladimírem Foldynou, advokátem se sídlem Čs. armády 22, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, ve věci kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 5. 2005, č. j. 9 Az 55/2004 - 29,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna advokáta Mgr. Vladimíra Foldyny **s e u r č u j e** částkou 1075 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadli žalobci (dále označováni jako „stěžovatelé“) nadepsaný rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta jejich žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 11. 2004, č. j. OAM-2635/VL-07-04-2004. Tímto rozhodnutím správního orgánu jim nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a bylo vysloveno, že se na ně nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 téhož zákona.

Stěžovatelé ve své kasační stížnosti uvádí, že při projednávání správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí, čímž porušil ust. § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 zák. č. 71/1967 Sb. o správním řízení v platném znění (dále jen „s. ř.“). Dále tvrdí, že důkazy, které si správní orgán opatřil pro rozhodnutí, nebyly úplné a tím došlo opětovně k porušení ustanovení § 32 odst. 1 s. ř. a dále § 34 odst. 1 téhož zákona a nemohl tedy správně usuzovat na skutkové a právní otázky, které pro své rozhodnutí potřeboval zodpovědět. Konstatovali také, že z rozhodnutí nevyplývá logická vazba mezi rozhodnutím a podkladem pro ně.

Stěžovatelé dále uvedli, že na Ukrajině byla stěžovatelka a) svědkem vraždy a následně byla kontaktována neznámými osobami, které jí vyhrožovali zabitím. Nejprve uprchla na jiné místo a následně, aby zachránila život sobě i svému synovi, do České republiky. Konstatovala, že na policii se neobrátila, protože ta je provázána s organizovaným zločinem. O případném oznámení na policii jsou tedy zločinci informováni jako první a s původcem stížnosti si to okamžitě vyřídí. Problémy stěžovatelů jsou, dle jejich názoru, pouze zdánlivě soukromého charakteru. Stěžovatelé v této souvislosti odkázali na čl. 43 a čl. 53 Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, vydané Vysokým komisařem v lednu 1992 v Ženevě.

Z těchto důvodů navrhují výše uvedené rozhodnutí městského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení. Současně v rámci kasační stížnosti požádali o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek městského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Stěžovatelé zemi původu opustili bez využití příslušných právních nástrojů k ochraně svých práv a oprávněných zájmů, a tak ukrajinským státním orgánům znemožnili zasáhnout a nepříznivý stav napravit. Žalovaný dále uvádí, že i nadále trvá na tom, že se žádostí stěžovatelů o udělení azylu zabýval individuálně a svědomitě a v souladu se zákonem o azylu se zabýval všemi okolnostmi jejich případu. Z těchto důvodů pak žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost a nepřiznání odkladného účinku.

Ze správního spisu žalovaného Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti: Žádost o udělení azylu podala stěžovatelka a) dne 18. 8. 2004 a pohovor k této žádosti s ní byl proveden dne 30. 8. 2004. Stěžovatelka v žádosti uvedla, že koncem června roku 2004 byla svědkem vraždy (zastřelení) svého souseda. Stalo se to, když se synem vracela večer domů. Po dvou dnech měla anonymní telefonát, v němž jí neznámá osoba říkala, že pokud to oznámí na policii, tak ji i jejího syna zabijí. Měla neustále pocit, že se kolem jejich domu pohybují cizí lidé, zakázala synovi chodit ven. Zdálo se jí, že ji někdo sleduje. Nakonec jí manžel řekl, aby za ním přijela do ČR. Dále konstatovala, že její syn [stěžovatel ad b)] žádá o azyl ze stejných důvodů. V ručně psaném prohlášení pak tyto důvody potvrdila. Ve výše zmíněném pohovoru tyto důvody opět zopakovala a konkretizovala. Uvedla, že na policii nic nehlásila a nikdo ze státních orgánů ji ani nekontaktoval, aby podala výpověď. Na otázku, proč, když se bála výhrůzek neznámých osob, nic nenahlásila na policii, odpověděla, že měla strach, že ji násilníci zabijí. Na jiné státní orgány nebo nevládní organizace se s žádostí o pomoc neobrátila. Vyjádřila obavu, že v případě návratu domů by ji neznámí lidé opět pronásledovali.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 11. 2004, č. j. OAM-2635/VL-07-04-2004 stěžovatelům nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu a bylo vysloveno, že se na ně nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 téhož zákona. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem žádosti o azyl stěžovatelů jsou obavy z výhrůžek neznámých osob na Ukrajině. Tyto osoby nečinily stěžovatelům potíže z důvodů taxativně vymezených v zákonu o azylu. Aby mohl být stěžovatelům udělen azyl, museli by prokázat, že byli pronásledováni přímo státními orgány nebo státní orgány podporovaly činnost zmíněných osob. Toto rozhodnutí stěžovatelé napadli žalobou ze dne 29. 11. 2004.

Městský soud tuto žalobu výše uvedeným rozsudkem zamítl. V odůvodnění svého rozsudku se ztotožnil se skutkovými i právními závěry žalovaného vyslovenými v žalobou napadeném správním rozhodnutí. Uvedl, že nezjistil žádné procesní pochybení a že žalovaný řádně zjistil skutkový stav věci ze samotné žádosti stěžovatelky o udělení azylu a z pohovoru se stěžovatelkou. Konstatoval, že žalovaný si pro své rozhodnutí opatřil dostatek podkladů a jeho rozhodnutí vychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Dále uvedl, že žalovaný se v odůvodnění svého rozhodnutí náležitě vypořádal se všemi podklady, které si v řízení opatřil, toto odůvodnění je srozumitelné a přesvědčivé. Podle názoru městského soudu není pochyb o tom, že stěžovatelka v řízení před správním orgánem neuvedla žádnou skutečnost, z níž by bylo lze usuzovat na to, že byla na Ukrajině pronásledována za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zák. o azylu. Městský soud se rovněž ztotožnil s právním názorem žalovaného, že problémy stěžovatelů nelze podřadit ani důvodům pro udělení azylu taxativně vymezeným v § 12 písm. b) zák. o azylu. Ze strany vyhrožujících osob se jednalo o jednání ryze kriminálního charakteru, jehož cílem bylo zamezit tomu, aby stěžovatelé poskytli policii informace, týkající se trestného činu. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka ani nevyužila možnosti obrátit se na Ukrajině na státní orgány se žádostí o poskytnutí ochrany, nelze dojít k závěru, že byla tato ochrana stěžovatelům ze strany státních orgánů odmítnuta. Městský soud dále uvedl, že paušální poukaz stěžovatelky na provázanost státní moci na Ukrajině s organizovaným zločinem není s to zvrátit správnost výše uvedeného závěru.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. zák. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“) přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) téhož zákona, neboť stěžovatelé namítají, že v zemi původu byli pronásledováni z azylově relevantních důvodů [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], a dále namítají, že správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí, důkazy, které si opatřil pro rozhodnutí, nebyly úplné a nemohl tudíž správně usuzovat na skutkové a právní otázky, které pro své rozhodnutí potřeboval zodpovědět [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku městského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti.

Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelů žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že tato není důvodná.

Důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. není dán. Námitky stěžovatelů se svojí nekonkrétností pohybují na samé hranici přezkoumatelnosti. V kasační stížnosti není uvedeno, jaké skutečnosti správní orgán nezjistil či zjistil nepřesně. Není rovněž uvedeno, které konkrétní důkazy neprovedl, ač tak měl podle stěžovatelů učinit. Vzhledem k tomu Nejvyšší správní soud pouze v obecné rovině konstatuje, že řízení před správním orgánem probíhalo v souladu s příslušnými zákonnými ustanoveními, za dodržení zákonem zaručených práv stěžovatelů a bez procesních vad, které by mohly mít vliv na zákonnost správního rozhodnutí žalovaného. Žalovaný správní orgán řádně zjistil skutkový stav, zejména pak ze žádosti o azyl a z důkladně vedeného pohovoru se stěžovatelkou [která podala žádost o azyl i za stěžovatele ad b), tedy svého syna] zcela dostatečně zjistil důvody, pro které žádá o poskytnutí azylu. Stěžovatelka popsala důvody, proč žádá o azyl, podrobně v žádosti o udělení azylu. K těmto důvodům i jejich širšímu kontextu, zejména k okolnostem, za kterých opustila zemi původu, a o její ekonomické a sociální situaci s ní pak správní orgán vedl dostatečně podrobný pohovor, při kterém stěžovatelce kladl otázky směřující k podstatě věci a umožňující jí jejich žádost o azyl podrobněji specifikovat a zdůvodnit. Rozhodnutí správního orgánu je nepochybně plně srozumitelné, jednoznačně popisuje zjištěný skutkový stav, přičemž vychází z provedených důkazů a obsahuje logicky postavené důvody, o které se opírá.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkou stěžovatelů opírající se o ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tedy posouzením právní otázky, zda stěžovatelé splňují podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Podle tohoto ustanovení se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

V průběhu správního řízení bylo zjištěno, že důvodem žádosti o azylu stěžovatelů byly obavy z výhrůžek neznámých vyděračů na Ukrajině. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s tvrzením městského soudu, že problémy stěžovatelů nelze podřadit důvodům pro udělení azylu taxativně vymezeným v § 12 zákona o azylu. Ze strany vyhrožujících osob se jednalo o jednání ryze kriminálního charakteru, jehož cílem bylo zamezit tomu, aby stěžovatelé poskytli policii informace týkající se trestného činu. Stěžovatelé se svoji situací ani nepokusili řešit pomocí státních orgánů své země. Obecný odkaz na provázanost policie se zločineckými strukturami, nepodložený konkrétními skutečnostmi, které by dokládaly důvodnost obav stěžovatelů, nemůže obstát jako azylově relevantní důvod. Dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu pouhou nedůvěrou občana ve státní instituce nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 - 37, www.nssoud.cz). Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud neshledává relevantní ani odkazy stěžovatelů na čl. 43 a čl. 53 Příručky

k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, vydané Vysokým komisařem v lednu 1992 v Ženevě. V případě stěžovatelů se nejedná o problémy „zdánlivě“ soukromého charakteru, stejně jako se nejedná o pronásledování na kumulativním základě.

Nejvyšší správní soud k tomu poznamenává, že účinná ochrana svědků kriminálních činů je problematická i ve státech oplývající vysokými standarty dodržování lidských práv. Určitá míra obav svědků z podání svědectví, které může vést k zadržení pachatelů závažných trestných činů, stejně jako snaha pachatelů těmto svědectvím zamezit, je jevem naprosto běžným ve všech státech. Stěžovatelka neuvedla žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že v jejím případě by státní orgány snahy těchto kriminálních osob jakýmkoliv způsobem podporovaly. Kromě obecného odkazu na provázanost státních orgánů země původu také netvrdila nic, co by odůvodňovalo její obavy, že se tak v tomto konkrétním případě stane.

Nejvyšší správní soud tedy nezjistil naplnění žádného z důvodů kasační stížnosti uplatňovaných stěžovateli. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatelé neměli ve věci úspěch, nemají proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Žalovanému proto nepřísluší právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 4 in fine ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Advokátu stěžovatelů, ustanoveného usnesením Městského soudu ze dne 14. 11. 2005, č. j. 9 Az 55/2004 - 55, přiznal Nejvyšší správní soud odměnu za zastupování v řízení o kasační stížnosti, a sice 1000 Kč za jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b), ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) a § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“), a na to navázaný paušál 75 Kč podle § 13 odst. 3 AT.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 14. září 2006

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu